

Nr 191.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tilläggs-pension åt f. d. läroverksadjunkten K. G. Harlin; given Stockholms slott den 25 februari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Majestäts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Olof Olsson.

Utdrag av protokoll över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Olsson anför härefter:

Hos Kungl. Maj:t har f. d. adjunkten vid högre allmänna läroverket i Luleå Karl Gustaf Harlin anhållit om utverkande åt honom av en årlig tilläggs-pension om 2,000 kronor från och med den 1 juli 1925.

Av handlingarna i ärendet framgår att Harlin, som är född den 16 januari 1860, avlagt filosofie kandidatexamen samt därefter tjänstgjort såsom extra lärare under läsåret 1897—1898 vid samskolan i Motala och under läsåren 1898—1901 vid allmänna läroverket i Söderköping, att han varit rektor vid nämnda samskola läsåren 1901—1904 samt vid allmänna läro-

Ang. tilläggs-pension åt f. d. läroverksadjunkten K. G. Harlin.

verket i Söderköping läsaren 1904—1907 och vid samskolan därstädes läsaren 1907—1918, samt att han, som den 25 oktober 1918 utnämnts till adjunkt vid högre allmänna läroverket i Luleå, tjänstgjort vid detta läroverk vårterminen 1919—vårterminen 1925. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 9 januari 1925 medgavs, att Harlin finge kvarstå vid sin tjänst tills vidare till utgången av juni 1925 och den 17 juli 1925 beviljades Harlin nådigt avsked från sin befattning. Statskontoret har genom beslut den 2 juli 1925 förklarar Harlin berättigad att åtnjuta avkortad pension till ett belopp av 1,460 kronor.

Beträffande Harlins tjänstgöring vid högre allmänna läroverket i Luleå har vederbörande rektor vitsordat, att Harlin under nämnda tid städse ådagalagt utmärkt nit och stor grundlighet i sin lärargärning, vilken också lämnat synnerligen goda undervisningsresultat. I detta sammanhang har rektor anför, att det framginge av vitsorden över Harlins föregående verksamhet, vilken till stor del varit förlagd till privata läroanstalter, att han även härunder visat sig vara en mycket dugande lärare. Av särskild betydelse i detta sammanhang vore den omständigheten, att Harlin under icke mindre än sjutton år på ett utmärkt sätt tjänstgjort såsom rektor, därav tre år (1904—1907) vid statsläroverk. Det arbete, Harlin nedlagt i den offentliga undervisningens tjänst, framstode härigenom såsom i särskild grad kvalificerat och torde därför vara förtjänt av ett erkännande från det allmännas sida utöver den honom av statskontoret tillerkända avkortade pensionen. Såsom av sökandens handlingar framginge, vore denna pension icke av den storlek, att den kunde sägas trygga existensminimum åt sin innehavare.

Skolöverstyrelsen anför i utlåtande den 14 december 1925 huvudsakligen följande:

Överstyrelsen erinrar om att sökanden för statspension ägt att räkna sig tillgodo 12 tjänstår, men att han dessutom tjänstgjort 1 år såsom lärare vid och 14 år såsom föreståndare för statsunderstödda privatskolor.

Det syntes överstyrelsen billigt, att sökanden kunde få för statspension räkna sig tillgodo två tredjedelar av sagda till 15 år uppgående tjänstetid, d. v. s. 10 år. Under denna förutsättning skulle sökandens sammanlagda för statspension berättigade tjänstetid uppgå till 22 år, och hans årliga pension till 22/33 av 4,000 kronor, d. v. s. 2,666 kronor 67 öre eller med stadgad avrundning uppåt 2,670 kronor. Nu hade emellertid riksdagen i vissa tidigare, i någon mån liknande fall — överstyrelsen erinrade exempelvis om 1924 års riksdags beslut angående tilläggspension åt f. d. adjunkten vid västra realskolan i Göteborg J. P. Gunnarsson och f. d. lektorn vid högre allmänna läroverket i Halmstad J. R. Jungner — icke velat direkt medgiva tillräknande för statspension av viss tid utom statens tjänst utan i stället beviljat viss tilläggspension. Den tilläggspension, som här skulle kunna komma i fråga, syntes, då den till sökanden författningsenligt utgående årliga pensionen utgjorde 1,460 kronor, enligt nyss angivna förutsättningar böra utgöra 1,210 kronor om året.

Statskontoret, som avgivit utlåtande i ärendet den 30 januari 1926, anför:

De skäl, som legat till grund för riksdagens medgivande, att tilläggspension må utgå till f. d. läroverksadjunkten J. P. Gunnarsson och f. d. lektorn J. R. Jungner torde i lika hög grad få anses vara för handen beträffande K. G. Harlin. Vid sådant förhållande har statskontoret intet att

erinra mot att Harlin må för pension tillgodoräkna sig $\frac{2}{3}$ av den tid, 15 år, han tjänstgjort såsom lärare och föreståndare vid statsunderstödda privat-skolor. Såsom skolöverstyrelsen framhållit, skulle under sådan förutsättning sökandens sammanlagda för statspension beräkneliga tjänstetid uppgå till 22 år och hans årliga pension till $\frac{22}{33}$ av för honom gällande pensionsunderlag 4,000 kronor, d. v. s. 2,666 kronor 60 öre eller efter föreskriven avrundning 2,670 kronor.

På grund härav tillstyrker statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att sökanden må från och med den 1 augusti 1925 under sin återstående livstid uppbära tilläggspension å allmänna indragningsstaten till så stort belopp, att densamma jämte honom författningsenligt tillerkänd pension uppgår till $\frac{22}{33}$ av 4,000 kronor eller efter föreskriven avrundning 2,670 kronor, med iakttagande att å detta belopp må utgå pensionsförhöjning jämlikt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

I detta sammanhang torde böra omförmälas, att statskontoret i yttrande den 9 november 1925 angående tilläggspension åt f. d. läroverksadjunkten J. J. Ekegren erinrat, att Kungl. Maj:t genom proposition nr 153 till 1925 års riksdag framlade ett förslag till ny civil tjänstepensionslag, enligt vilket förslag (§ 18 mom. 3), bland annat, tjänsteman skulle kunna av Kungl. Maj:t förklaras berättigad att såsom tjänstår för pension tillgodoräknas intill två tredjedelar av den tid, han utom statens tjänst utfört sådant arbete av direkt allmännyttig beskaffenhet, som kunde anses hava varit till särskilt gagn för hans arbete i statstjänst. Berörda del av Kungl. Maj:ts förslag hade icke föranlett någon erinran vid ärendets behandling i riksdagen. Vid sådant förhållande och då anställning såsom lärare vid kommunalt eller enskilt läroverk måste betraktas såsom arbete av allmännyttig beskaffenhet, som vore av gagn för motsvarande arbete i statens tjänst, torde, ansåge statskontoret, frågan om tillgodoräkning av tjänstår för pension i sådana fall som det förevarande kunna anses hava kommit i ett nytt läge och möjlighet föreligga att av riksdagen utverka tilläggspension till skäligt belopp.

På de skäl som av myndigheterna anförts och då den tjänstepension, som enligt nu gällande beräkningsgrunder skulle tillkomma Harlin, måste anses oskäligt låg i förhållande till hans långvariga och förtjänstfulla verksamhet i undervisningens tjänst, tillstyrker jag, att tilläggspension beredes Harlin. Mot ämbetsverkens beräkning av pensionsbeloppet har jag intet att erinra.

Departement-
schefen.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att f. d. adjunkten vid högre allmänna läroverket i Luleå Karl Gustaf Harlin må från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från tjänsten ägt rum, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — en tilläggspension å allmänna indragningsstaten till belopp av 1,210 kronor för år.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 191.

Till denna departementschefens, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall ävensom förordna, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. B. Hammar.
